

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se čena primerno zmanjša.

Rokopis

ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administraciji) in ekspedicijska na Dunajski cesti št. 15 v Medija-tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za polleta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Florijanske ulice št. 44.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Herbst jo je skupil!

Z Dunaja 21. marca.

Tridnevna bitev za volilno premembo je srečno dovršena, desnica je pridobila veliko zmago, levica pa zgubila enega mrtvega, pet težko ranjenih in 38 vjetih! Tako je rekel včeraj neki šaljivec in je pravo zadel. Levica je čisto razdejana in se bo težko več tako zedinila, da bi se uspešno ustavljala. Da bi se s tem večjo silo desnici nasproti postavila, sklenila je bila v soboto, da morajo vsi udje zedinjene levice glasovati zoper predlog večine. Pa ravno to, kar je imelo pred svetom kazati njeno združenje in moč, dalo je povod k njenemu razpadu. Nekteri poslanci so bili pripravljene glasovati za obširne od levice nasvetovane premembe volilnega reda; ker so pa sprevideli, da ne bo mogoče tega že zdaj doseči, sklenili so glasovati vsaj za razširjenje volilne pravice na volilce, ki plačujejo po pet goldinarjev davka. Ker je toraj levica svojim družabnikom to branila, niso hotli več v njeni zvezi ostati, in naj odločnejši med njimi štajarski poslanec baron Walterskirchen zaradi tega ni le izstopil iz kluba zedinjene levice, ampak izstopil je celo iz državnega zbora in odložil poslanstvo. To je mrtvac v omenjenem šaljivem izreku. Baron Schok, grof Wurmbbrand, Poš. Steudel in Löblich so pa izstopili iz kluba levičarjev glasovaješi z desnico in to je pet težko ranjenih; razun njih pa je glasovalo ž njo še 38 drugih gospodov za nasvete odse-

kove, ker je znašala večina 60 glasov, toraj 43 glasov več kakor pri glasovanju o predlogih odsekov manjšine, in teh 38 naš šaljivec pristeva k vjetnikom. Tako se toraj moč in čast in slava nekdanj tolikanj ponosne liberalne stranke čedalje bolj ruši in sama je začela spoznavati, da se jej državno krmilo čedalje bolj odteguje. Zato je pa tolikanj razdražena, da se ne zna več premagovati, zato se tako strastno zviija, kakor gad, kteremu si stopil na glavo.

Ta strast in razdraženost se je razodevala med obravnavo o volilni premembi, zlasti pa včeraj med Hohenwartovim govorom. Preobširno bi bilo na drobno omenjati govore, ki so se o tej zadevi čuli na obeh straneh; zadostuje, ako pravim, da Ciarn in Rieger in Lienbacher so govorili mojstersko kakor vselej. Lienbacher je hudo prijemal levičarje, da skoz 20 let niso čutili potrebe premeniti volilnega reda, da pri obravnavi sedanjega reda niso imeli nobenega ugovora zoper njegove krivične določbe, ki jih zdaj tolikanj grajajo, Ciarn pa je izvrstno risal nalogo konservativnega plemstva, ki naj se ne kčuje od naroda ampak naj v njegovi sredi živi in ž njim združen za njegov blagor deluje. Rieger je predlog pjasnoval s političnega stališča in kazal, kako je vlada pravo zadela, da je privolila v premembo volilnega reda in razširila volilno pravico.

Silno radovedno je pa vse čakalo včerajšnjega dne in govora Hohenwartovoga. On se le silno redkrat oglasi v zbornici, zato pa so njegovi govori tem bolj pomenljivi, zato vse

z veliko pazljivostjo na ušesa vleče, kaj bode povedal. Tudi včeraj je umolknilo žvergoljenje, ki se je med Šturmovim govorom razširjalo po dvorani, ko je predsednik naznanil, da ima besedo grof Hohenwart; vse se je gnetlo k njemu, da bi ga tem laglje razumelo in slišalo in tudi Herbst se je blizo njega vstavil s papirjem in svinčnikom v rokah, ker je imel kot poročevalec manjšine za njim govoriti. Prav pridno si je izprva zapisoval, kar je govornik rekel, pa kmalo mu je začela roka zastajati, široko je odprli oči in usta in strmé gledal v govornika, postajal je bled in rudeč ter nemirno štopical sim ter tje. Kaj pa je bilo, da ga je tako privzdignilo? Grof Hohenwart je porabil to priliko, da je staremu strankarju povedal, kar mu gre. „Posrečilo se mu je (Herbstu), rekel je Hohenwart, celej obravnavi že precej od začetka pridejati nekako razdraženost in nakopičiti toliko porogljivih in deloma neresničnih reči, da ga moram zavrniti. Dozdaj sem zmerom molčal, rekel je nadalje, ko nas je levica dražila in vedno le to obravnavala, kaj mi delamo. Naj ji toraj zdaj enkrat odgovorim, ter ji pokažem ogledalo njene delavnosti. Nadejal se je, da bode levica prestavši prvo žalost zaradi zgubljenega večine prijazno in skupno delala z desnico v prosep države, in ko je to njegovo upanje pred enim letom začelo vpadati, oživele so ga nove besede, ki jih je dr. Herbst govoril o neki slavnosti, ko je rekel: Avstrijski nemci so so na svoje geslo zapisali besede cerkvenega učenika: V bistvenem edinost v

Okrožnica Strossmayerjeva

o razmerah zapadne in vzhodne cerkve.

Kakor poroča londenski list „Morning-post“, poslali so sv. oče dne 27. januarja biskupu djakovarskemu list, v katerem ga spodbujajo naj iztraja ter nadaljuje trud in delovanje svoje o zjedinenju cerkve pravoslavne s cerkvijo katoliško. Ta list omenja tudi pogovora svojega poročevalca s kardinalom Peccijem, bratom papeževim. Prepričan je sv. oče, rekel je kardinal, da se bodo v najbližnji prihodnosti na balkanskem polotoku vršile politično važne znamenitosti, ki bodo močno vplivale na evropske razmere. Biskup Strossmayer pa bode izvrstni voditelj cerkveni na balkanskem polotoku, ker krepko dviga prapor cerkvene edinstvi ter se trudi združiti pravoslavne svoje rojake s katoliškimi. Sicer mu nasprotujejo v tem delovanju srbski biskupi, sosedi njegovi, vendar bode Strossmayer iztrajal v svojem težavnem poslu, temboj, ker ga pri tem podpirajo tudi papež, ki je tudi njegov najnovejši pastirski list pohvalil.

Lepšega priporočila pač okrožnica Strossmayerjeva ne potrebuje. Želeč toraj, da bi se tudi Slovenci seznanili ž njo ter se podučili, kako sučejo katoliški biskupi orožje svoje za

edinstvo cerkveno in s tem za blagor Slovanov in kako strastno se temu upirajo pravoslavni vladike iz slepega sovraštva do Cerkve katoliške, podaja „Slovenec“ bralcem svojim to prezanimivo okrožnico, iz ktere veje ljubezen vseobsežna in apostolska do katoliške Cerkve a tudi do svojih nesrečnih, ne še zjedinenih pravoslavni bratov.

Zato vam je vsem še v živem spominu prekrasna lanska okrožnica svetega očeta Leona XIII. o svetem Cirilu in Metodu, in občno ono veselje, ktero je vzbudila v srcih Slovanov katolikov po širnem svetu. Spominjate se gotovo tudi še moje lanske okrožnice, ki je govorila o isti stvari. Oni pa bratje, ki so potovali v Rim, da se zahvalijo svetemu očetu za ljubezen skazano svetima našima apostoloma in celemu Slovanstvu, bodo se vedno in vedno hvaležnega srca spominjali one očetovske dobrote in milosti, s ktero nas so sveti oče, da tako rečem, sprejeli v svoje naročje ter pritisnil na srce svoje. Vsaj meni ostane spomin na one dni, ktere sem preživel pri tej priliki v Rimu, dokler bom živ, najsveteji in najmilejši; ker občutil sem s slastjo in milino v duši svoji, kaj če reči, vsaj za nekaj časa pozabiti na svoje domače skrbi in težave, na vse plemenske razlike in prepire, ter pod kri-

lom vseobčnega očeta in cerkvenega pastirja našega bivati in uživati najlepši plod ene svete vere in enega upanja v iskreni bratski ljubezni, slogi in vzajemnosti. Taki dnevi prestvarijo vsaj za nekaj časa to zemljo v nebo in nam v svoji sreči predočujejo po nekem načinu sliko in podobo one sreče, ktera nas — ako se skažemo vredne in dostojne milosti božje čaka v nebesih. —

Jaz sem, vračajoč se z Rima, bival nekaj časa zaradi zdravja v kopelih. Vrnivši pa se čez nekaj mesecev domov, najdem v domačih naših listih razglašene okrožnice dveh pravoslavni biskupov, karlovskega in zadrškega, ki hudo in strastno napadata svetega očeta in Cerkev katoliško, posebno pa tudi še mene in mojo lansko okrožnico. Pozneje zvem tudi za tretjo okrožnico biskupa kotorskega, pisano iz istega namena, vendar bolj resno in dostojno, nego ste prejšnji dve. Na te okrožnice odgovoril je tedaj, kolikor se spominjam, pristojnim in temeljitim načinom prečastni nadbiskup zadrski; zato bodi njemu od moje strani lepa hvala. S posebnim priznanjem in dostojno pohvalo omeniti se mora spis profesorja Antona Frankija z naslovom: poslanice dveh pravoslavni biskupov v Dalmaciji, obelodanjene ob priliki slovenskega popotovanja v Rim. V

nebitvenem prostost, v vsem pa ljubezen! Kdor pa dr. Herbstu že toliko časa pozna, kakor jaz, rekel je Hohenwart, se je prepričal, da je v svojem dolgem delavnem življenju že marsikaj pokazal, samo ljubezni ali dobrohotnosti do prepričanja drugih ne. Ko je omenjene besede čul, mislil je, da bodo veljale za prihodnje, pa ako beremo govore nasprotnikov pri raznih shodih, v njih težko najdemo kaj drugega kakor surove napade in sumničenje vlade in večine državnega zbora. (Oho! na levi, dobro! na desni.) Levičarji z vso silo napadajo nasprotnikovo osebo, naj sedi med poslanci ali na ministerskih stolah, in nasprotnika pri ljudstvu sumničijo.

Ako je to dobrohotnost, ktera se je obetala, ako tako čislate mnenje nasprotnikovo, potem pač več ne umem svojega nemškega maternega jezika. (Ugovori na levi, dobro! na desni.) In ko se je v jeseni državni zbor zopet sošel, zapisala je levica na svojo zastavo nov program, pa ne program dobrohotnosti, ampak program strasti, program ki je nevreden za veliko stranko, ki ima med seboj jako obdarjenih mož, in tudi kot manjšina lahko veljavo pridobiva svojemu mnenju, ter jo morebiti zoper boljše prepričanje siloma rine na pot surovih napadov; sumničanja in zaviranja! (Ugovori na levi, dobro! na desni. Herbst upije: G. predsednik, ali spada to k reči? Drugi levičarji kričé: To ni res! To je nezaslišano! K redu! Predsednik zvončka, pa malo se zmeni za to znamenje. Herbst vedno pogleduje na predsednika, potem jo mahne z Beerom, Suessom, Carnerijem proti vratom, toda namesto iz dvorane gre k predsedniku, s katerim nekoliko časa govori. Potem se vrne v dvorano, se sili, da bi poslušal Hohenwarta, ki mirno dalje govori, pa mu ne dá miru; zdaj štopica, zdaj zopet kakor razdražen lev hodi gor in dol in govori zdaj s tem zdaj z z enim tovarišem, ki srdito in po strani gledajo na Hohenwarta.)

Hohenwart je med tem nadaljeval svoj govor, je zavračal ugovore levičarjev in še eno prav gorko zasolil Herbstu, ki se je jezil, da je poročilo o volilni premembi českega posestva tako obširno o volilni pravici petakarjev pa tako kratko. Kar dr. Herbst iz tega sklepa, rekel je Hohenwart, moram zavriniti kot na-

vadno sumničenje! (Dobro! na desni. Oho! na levi in kriki: To je pa že preveč!)

To je bila huda sodba za dr. Herbstu, ki si je domišljeval, da mu živa duša ne sme nič reči. Grof Hohenwart je danes oistro obsodil ravnanje tega moža in javnost mu je prav dala. Levičarski listi sicer napadajo Hohenwarta, pa noben mu ne upa očitati, da bi ne bilo res, kar je govoril. Pa saj še Herbst tega ni mogel, in vse kar mu je odgovoril, bil je le ničevi izgovor, da je Hohenwart že pol leta čakal prilike, ga napasti, da se je svoj govor dobro naučil, in da bi ga bil lahko govoril tudi pri kateri drugi priliki in da mu zato neče nič odgovoriti. Levičarji so mu pleskali, a ko je Herbst to rekel, vstala je večina poslancev, ki se je bila zbrala okoli njega, da bi slišala, kako bo Hohenwarta zavrnil, ter je šla iz dvorane, tako da je Herbst govoril skoraj pred praznimi klopmi.

Da je tudi Zeithammer kot poročevalec večine izvrstno govoril in dokazoval pravičnost in potrebo od njega nasvetovanih prememb volilnega reda, mi ni treba še le praviti. Pri glasovanju prišel je na vrsto najprej nasvet manjšine, ki je bil pa pri ustmenem glasovanju zavržen s 167 glasovi proti 150. Potem je prišel na glasovanje nasvet večine, ki je bil sprejet s 178 glasovi proti 118. Razun že omenjenih pet glasovali so z večino še: Kronawetter, Schönauer, Bertolini, Kovalski, Kulačkovski, Coronini, Vučetič in Pajer.

Herbstu pa vse privoščiti, da je enkrat skupil, kar je vedno iskal in bil že davno zaslužil.

Dani se!

Če se prav ne motimo, bližamo se tistim srečnejšim časom, ki so jih naši pesniki pre-rokovili, ko

„Vremena bodo Kranjcem se zjasnile,
Jim lepši zvezde, kakor zdaj, sijale“.

Državni zbor se bo namreč potegnil za nas, da se naš mili jezik uvede kot učni jezik v naše srednje šole. Načrt, kakor ga je izdelal češki profesor Kvičala o naših srednjih šolah, se bo brez dvombe sprejel v šolskem odseku, in potem ga minister Konrad ne bo mogel tako prezirati, kakor je preziral Vošnjakove resolucije o isti stvari. Minister sam se

tem spisu odgovarja pisatelj učeno, mirno in pristojno o vseh posameznostih biskupom katoliškimi. Dasi so toraj vže odgovorili katoliki na te pravoslavne okrožnice, vendar moram odgovarjati tudi jaz, posebno zato, ker še ni nikdo odgovoril poslanici biskupa karlovskega, in zato ker ta in biskup zadarski pišeta o meni in mojih namerah tako, da sama, kakor tudi drugi pričakujejo, kaj čem jaz reči na to. Biskupa, ki tudi mene ne omenja v spisu, ne bodem imenoval; karlovskega in zadarskega želim tako odgovoriti, da sama stvar odgovarja stvari. Zaradi jasnosti pa hočem vso razpravo razdeliti na nekaj glavnih točk, in to:

1. Kako naj biskupi in duhovniki v občé pišemo, kader svečano izvršujemo svoj poklic ter ljudstvo podučujemo; posebej pa, kako naj se obnašamo v javnem življenju biskupi in duhovniki drug proti drugemu.

2. S čim opravičijo pravoslavni vladike pred Bogom in narodom one navale na Cerkev katoliško in na moje osebo, katerih so polne njih okrožnice? Kteri je to smrtni greh, ki sem ga storil z lausko okrožnico svojo, da

sem zaslužil vse one anateme, s katerimi me obsipajo biskupi?

3. Kako opisujejo pravoslavni vladike svojo cerkev in branijo proti nevarnosti, ki jej sedaj preti? Kako razločujejo cerkev od cerkve? in v čem je v resnici prava razlika med zapadno katoliško Cerkvijo in med vzhodno, ki se zove pravoslavna? Poslednje je najvažnejše in najbolj odločilno.

Želim po načelu: vsakemu svoje, da svojo okrožnico vravnam tako, da ne bode nikomur, kolikor je samo mogoče, v očitanje in da bode častitim bratom mojim duhovnikom in milemu mi ljudstvu na korist in uteho.

I.

Kar se tiče duha, ki naj nas vladike navdihujejo v vseh naših odnošajih, jaz mislim: da je Jezus Bog naš in rešitelj naš s svojim navdihnjem pri Ivanu v poglavju 21. nas biskupe učinil ne le izvrševalce one nadnaravne moči, po kateri sveta skrivnost trpljenja in smrti njegove na veke med nami živi in deluje; nego da naš je tudi postavil izvrševalce one svete ljubezni svoje, ktero je on iz-

nekoliko udaja in govori bolj prijazno za nas, kakor je še pred letom. Edina ovira je le še kranjski deželni šolski svet, ki v svoji večini ni prijatelj slovenščine; pa tudi ta se bo moral udati sklepu državnega zbora povelji vis. vlade. Akoravno smo bili v svojih nadah že dostikrat goljufani, vendar se nam zdi, da zdaj ne upamo zastoj, ker se je državni zbor in cela država že sprijaznila z ravnopravnostjo slovenščine v srednjih šolah, še v nemško-liberalnih krogih ne najdejo pravih temeljnih razlogov proti naši ravnopravnosti; samo to obžalujejo, da se mora nemški jezik umikati iz naših krajev. To pa ni drugače mogoče, če se hočemo na podlagi svojega jezika razvijati in napredovati. Saj se je morala tudi latinščina in francoščina polagoma umikati iz nemških šol in nemških omikanih krogov, zavolj tega pa Nemci niso postali sovražniki latinskega in francoskega jezika, in ju še zdaj gojijo, samo splošne veljave na škodo materinščine več ne pripuščajo. Zato pa omika med Nemci ni pojemala, ampak napredovala. Tako tudi mi nismo sovražniki nemškega jezika in se ga bomo še vedno učili, vendar ne moremo dopuščati, da bi tuj jezik domačega zatiral in tako našemu narodu pot zapiral do omike. Naše polno prepričanje je namreč to, da ponemčevanje ne pospešuje omike, ampak jo zavira, ker je nemški jezik le posameznim, izšolanim razumljiv, večina naroda pa ostane potem brez poduka; ako se pa izvede ravnopravnost slovenskega jezika v šolah in uradnih in v vseh socijalnih krogih, potem se bo čedalje lepše razcvitala naša književnost in prosti narod bo imel zmirom več knjig in pomočkov v svojem jeziku, da se bo po njih lahko izobraževal. Resničnost te trditve nam posebno jasno dokazuje izgled Česke. Po nazorih nemškutarjev bi morala biti česka dežela jako revna, neomikana in surova, ker so se tam napravile narodne srednje šole. Pa ravno narobe je res. Dokler se je na Českem ponemčevalo, bil je narod reven, neveden, brez ponosa in samosvesti. Odkar se je pa začela gojiti domača beseda ter podučevala po českih šolah, odkar so se ustanovile narodne srednje šole, začela se je omika hitro širiti v vse kroge, tako da so zmožni ustanoviti že lastno vseučilišče, v vseh strokah vede in umetnosti videti je živ napredek, pa tudi blagostanje se je povzdignilo, tako da se Česka

kazal celemu svetu s svojim življenjem, posebno pa s trpljenjem in smrtjo svojo na lesu križa. Edini vir in vsa moč duhovniška, ktero posebno biskupi izvršujemo na tem svetu, je v oni sveti žrtvi ljubezni in milosrčnosti, ktero je opravil večni duhovnik po redu Melhizedekovem na oltarju križa. Zato ne more biti nikakega dvoma, da smo mi biskupi dolžni po svojem poklicu vsak svoj govor, vsako besedo svojo in vsak korak k ljudstvu in bratom svojim navdihniti z ljubeznijo Jezusovo. Sv. Ignacij, biskup in mučenik, prisposodblja že v početku drugega stoletja v prekrasnih listih biskupa Jezusu samemu, ki po srcu in po ustih biskupov govori in deluje pri čedi svoji. To velja v vseh razmerah, posebno še v medso-bojnih. Kader se spominjam na zadnjo večerjo Jezusovo, zdi se mi, da smo tudi sedanji biskupi nekako takrat živeli in bili pričujoči tej sveti večerji, pri kateri je Gospod prvokrat daroval samega sebe v podobah kruha in vina večnemu Očetu svojemu v odrešenje sveta. Vsi bili smo mi takrat okrepljeni s svetim telesom njegovim in s sveto krvjo, vsi mi dobili smo takrat moč, da ponavljamo to sveto skrivnost na slavo božjo in v izveličanje svojega

v omiki in blagostanji zamore vsim deželam Avstrije vstric postaviti, ne presega je menda nobena. Ravno tako napredujejo tudi Hrvati in Poljaki, odkar imajo narodne šole, in postavljajo neprijazne Nemce na laž, ki vedno trdijo, da se zamore človek le v nemškem jeziku izobraziti.

Dosti dolgo smo se borili za narodne srednje šole, in kadar jih enkrat dobimo, bomo imeli pravi narodni praznik, ker to je prvi temelj našega napredka. Odslej se bo naše slovstvo ložej razvijalo in naše časnikarstvo več podpore nahajalo pri domačem občinstvu, ker iz šol ne bodo več prihajali izobraženci, ki bi jim bil narodni jezik zopern, ampak taki, ki bodo v domačem jeziku izobraženi, v tem jeziku navajeni misliti, toraj bodo tudi v tem jeziku želeli nadalje izobraževati se ali pa zabavati.

Glede ravnopravnosti pri vradnijah imamo tudi dobro upanje. Gospod Waser se jej še sicer na vso moč upira, pa ravno to nam je dokaz, da čuti že majati se dosedanje stališče, zato hodi v svojem nasprotovanju do najskrajnejše meje. Prehuda ojstrina pa se rada skrha; tako upamo, da se bo skrhalo tudi protislovenska strast gosp. Waserja in sicer ne v škodo vradnij, ne v škodo naroda. Kadar se enkrat kaka stvar postara, je ni mogoče dalje pri življenju ohraniti, kakor do postavljenega časa. Postaralo in osivelo je pri naš tudi nemško uradovanje.

Tako tedaj upamo, da bomo tudi Slovenci se svojega jezika smeli povsod posluževati ter prosteje dihati. Tema starih predsodkov bolj in bolj pred lučjo resnice zgineje — začelo se mu je dsniti!

Politični pregled.

V Ljubljani 22. marca
Avstrijske dežele.

Prememba **vollnega reda**, kakor jo nasvetuje večina državnega zbora, je zagotovljena, ker jo bo večina brez dvoma potrdila; ravno tako pa tudi gosposka zbornica, ker je Taaffe obljubil, da se hoče za to potegniti. Pri glasovanju, ali se ima postaviti na drobno preresetati ali koj zavreči, doživeli so ustavoverci veliko pobitje (poraz), naši pa veliko zmago. Nasvet odseka je namreč obveljal s 60 glasovi večine, ker so skrajni levčarji in Rusini z našimi glasovali.

Baron **Walterskirchen**, eden naj-

ljubstva; in vsem nam je takrat v znamenje ljubezni svoje umrl Jezus noge. To pomenjajo besede, ki se dotikajo vseh biskupov in duhovnikov: *hoc facite in meam commemorationem* — to storite v moj spomin, in: kakor sem vam jaz, Gospod vaš in učitelj, umil noge, tako tudi vi drug drugemu umivajte noge.

To je ono, po čemer bode sodil svet, ali smo pravi učenci Jezusovi: in hoc cognoscet mundus, quod discipuli mei estis, si charitatem ad invicem habueritis; le po tem vas bode spoznal svet, da ste moji pravi učenci, ako bodete drug drugega bratsko ljubili. Vzor nam bodi v tem poleg Gospoda oni učenec, ki je pri zadnji večerji ogreval na srcu Jezusovem um svoj in dušo svojo tako, da je največ in najlepše vedno govoril o ljubezni, a ko se je postaral in onemogel, tedaj je v cerkvi božji božji vedno le ponavljal: otročiči ljubite se med seboj! — O tem po svoji navadi s prečudno zgovornostjo piše svetl. Ivan Zlatousti v knjigah svojih o svečeništvu. Nadejamo se, da ne mislijo pravoslavni vladike, da se od tega

odličnejših in najpoštenejših udov liberalne stranke, je svoj mandat odložil, ker mu vest ni pripustila, da bi bil glasoval zoper razširjenje volilne pravice, kakor so levčarji strogo zahtevali. Iz kluba levice so izstopili tudi Zschok, Posch, Wurmband in Stuedel, ker se niso hoteli držati klubovega ukaza, da bi glasovali proti postavi, ki obeta volilno pravico razširiti. Pravijo, da bo morda tudi Zschok odložil svoj mandat. Levca se toraj vidno drobi. Coronini jo je zapustil, Pretis je svoj mandat odložil, ravno tako zdaj baron Walterskirchen, drugi pa zapuščajo njen klub. Še ustavoverna „Presse“ priznava, da je desnica v tem vprašanju sijajno zmagala.

Iz bojišča piše „Nar. List“: V bojih Krivošjanskih sta se naj hrabriše obnašala polk Varzdinski št. 16 in polk Weber št. 22. Naj bolj vtrjene so bile visočine Zagvozdaške blizu Hana. 10. sušca je bilo tam vse zastavljeno z ustaši. Ta dan je dobil oddelk v Crkvici povelje ustaše pregnati ter jih proti Dragalji vreči. V jutro se je začel boj z vedno večim streljanjem ter je trajal kake dve uri. Ob 9. so začeli ustaši nenadoma bežati ter popuščati vse vtrjene kraje. Naši gledajo in premišljujejo, kaj neki to pomeni in boje se kake zvižaje, se vstavijo ter pričakujejo napada. Nenadoma pa zagledajo za ustaši hiteti vojake polkov Varzdinskega in Weberja ter navdušene klicati: Živila Avstrija, živi Jovanovič. Za hrbotom ustašev namreč so z neizrekljivimi težavami prilezli do Zagvozdaških visočin ter ustaše prisilili vse popustiti ter bežati. Tako se je v okom prišlo krvavemu boju, kjer bi bilo gotovo mnogo krvi prelite.

A težave so bile neznane. V snegu po pečinah laziti, vse streljivo in celó kanone na hrbotu nositi, to ni malenkost. Žal, da smo zgubili vrlega poveljnika bar. Rukovino. Pri Zagvozducu je neki častnik ga opomnil, rekoč: Pazite, sovražnik je na desni: Major se ogleduje ter zapisuje svoja opazovanja. Smehljaje pravi: Kje pa so bojazljivci? Ali o tem trenutku se sliši strel in Rukovina v prsi zadet se zvrne. „Kdor je Hrvat, naj mašuje padlega brata“ s tem glasom pritisnejo Varzdinci naprej. Ustaši so tekli proti majorju ali naši jim ne pustijo ne stopinje naprej. Trdo so se sicer ustaši branili, pa poslednjič obupali in vse popustivši bežali. 12 mrtvih so na bojišču popustili, še več pa jih seboj odnesli. Brez daljnih zaprek so naši obsedli Han ter do-

zakona proti meni prosti, kajti tudi jaz sem pravi vladika, kakor oni; ena je in ista ona žrtev, katero mi eni in drugi v cerkvih naših opravljamo in Bogu darujemo; ene so ter iste svete skrivnosti, ktere delimo svojemu ljudstvu; eno in isto je sveto evangelje, kterega razlagamo svoji čedi; a ker danes ne spadamo še k eni in isti cerkvi, zato morali bi biti drug proti drugemu bolj oprezni, pristojni in ljubeznjivi. — Ako človek po tem temeljnem zakonu poklica apostolskega presodi okrožnice dveh pravoslavni biskupov, prevzame ga velika tuga in žalost, ker v njih ni le sence ljubezni in bratske obzirnosti, marveč one odlikujete se s posebno strastjo in odurnostjo proti meni. Biskup zadrarski imenuje me večkrat lažnjivega proroka, pa ker se mu v glavi snuje neka zarota proti cerkvi pravoslavni, zato z menoj žali tudi vse moje brate v službi apostolski, ki slede svetemu očetu in meni ter delujejo na to, da popolno uničijo in porazjo cerkev pravoslavno. (Dalje prih.)

speli naprej do Dragalja brez bojevanja. Le tú so iz hiše vodje ustašev Samardžica streljali ter padla dva prostaka. Dragalj so, kakor znano, razdejali ter rszvaline popustivši se vračevali popevaje: „Liepa moja domovina.“ Drugi dan so Rizano zapustili ter šli dalje v Trebinje.

Tako je Krivošja res z naj manjšimi žrtvami vpokojena, kakor smo že pred enkrat rekli.

Pripoveduje se, da Krivošja še ni bila nikoli premagana. Več kakor 90 do 100 tisoč turkov je njenih jarkih in soteskah svoj grob našlo. Tudi l. 1869 je bila vojska pred vstavljena, kakor Krivošja premagana. Naj bi ne bilo nikdar več treba se tú vojskovati, ker še manj, kakor drugod, je tu vojska v dobiček bodi si državi, bodi si prebivalcem.

Vojaško vodstvo v Kotoru pozivlja zidarske, kjučavničarske, mizarske i. dr. mojstre, naj se oglasijo, če hočejo kako delo pri zidanju trdnjav ob hercegovinski meji prevzeti. Naznanijo naj svoje pogoje in s koliko delalci bi hotli priti. Tako naznanja „Edinost“.

V ministerskem posvetu je **vojni minister** povedal, da osem dovoljenih milijonov ne bo zadostovalo, ampak da bo še treba kakih 10 do 12 milijonov; ker potrebno je za prihodnjo varnost več trdnjav na meji postaviti. Tedaj se bodo mogle delegacije kmalo spet sklicati.

Po časopisih se naznanuje, da nektare vlade resno mislijo na ponovljenje zbora („Kongres“) **velevlasti evropskih** za vravnavo naših razmir do Hercegovine in Bosne. Druge vlade so pa nasprotnih misel, da to je notranja naša reč, ki gré k večemu Turčiji nekoliko mar. (Toliko namreč, kolikor je nekdanji minister Andrassi zavozil). Prvo mnenje za potrebni „kongres“ zastopajo Rusija in Anglija, tudi Francija je neki za to že pridobljena. Gladstone namreč hoče kongres vseh velevlastij sklicati, kateri bode določil, ali naj ostanete deželi stalno pri Avstriji, ali naj se pa ločite od nje. Ruski časniki očitajo, da Avstrija ne vlada pravično v njih; toda obe deželi ste bile v stoletjih popolnoma zanemarjene in v dveh letih se ne more čudežev storiti. Ako bi se jima Avstrija odpovedala (kar se pa menda ne bode zgodilo), bo vedela tudi zahtevati pravično povrnitev vseh stroškov zasedanja in vladanja.

Vnanje države.

Cesar Viljem je pretekli petek obiskal neko razstavo umetnic. Po pregledu in zapuščenju palače mu je na spodoji stopnji spodrsnilo, da je padel. Pobil se je neki na komolcu, desnemu kolenu in gležnu, da mora nekoliko časa v sobi ostati. Drugih hudih nasledkov padec ni imel.

Telegram „Slovenca.“

Z Dunaja 22. marca.

Cesar in cesarica se podasta 8. aprila v Miramare, 11. aprila v Turin. Obravnava v velikni reformi bo jutri končana. Dr. Poklukar in dr. Tonkli sta izdala postavni načrt o sprejemanju in ravnanju s slovenskimi vlogami pri cesarskih uradih.

Domače novice.

V Ljubljani, 23. marca.

(Trgovinska zbornica) je imela včeraj sejo, pri ktorej so tisti gospodje, ki so šli na Dunaj zavolj dolenjske, kamniške in tržaške železnice, poročali, kaj so pri ministrih Taaffeju in Pinotu opravili. Gotovega še prav nič ni, vendar

je vlada naklonjena, našim željam vstreči, kadar bo mogoče.

(*Matica Slovenska*) Za tiskanje Matičnih knjig sta se oglasili dve tiskarni ljubljanski, Blaznikova in Národna. Katere ponudba naj se sprejme, bode odločil društveni odbor v prihodnji seji, ki bode 1. dan prihodnjega meseca aprila ob 5. uri popoldne v Matični pisarni na Bregu.

(*Bleiweisov spomenik.*) Oklic odbora za Bleiweisov spomenik je bil poslan uredništvom vseh slovenskih časopisov s prošnjo, naj ga priobčijo. Če bi pa katero uredništvo ipak ne bilo prejelo omenjenega oklica, naj blagovoli ponatisniti ga po kakem drugem listu.

(*Vabilo.*) Odbor čitalnice v spodnji Šiški vabi najljubše p. n. društvenike k izvanrednemu občnemu zboru, kateri bode v soboto (praznik) 25. marca t. l. ob 2. uri popoldne. Dnevni red: 1. Predlog odbora o imenovanju častnih članov; 2. Posamezni predlogi.

Odbor.

Razne reči.

— Dunajčanka („Wiener Ztg.“) je te dni prinesla razglas, da po določilih nove postave za kolekovanje, morajo biti ne le nove, ampak tudi že stare in rabljene „kvarte“ po tej postavi kolekovane. Tedaj jih morajo gostilničarji in kavarnarji v 48 urah po preteku t. m. finančnim gosposkam prinesiti, da bodo ali v novič kolekovane, ali pa, če niso več za rabo, vničene. — Druge osebe pa morajo enako prinesiti svoje „kvarte“, da se premali kolek dopolni; če pa niso več za rabo, imajo pravice jih sami pokončati! — Že prav; igralci naj le plačujejo, če jim pa ni všeč, naj pa igro pustijo — jim gotovo ne bo v škodo.

— Vojska med čebelami. Nek posestnik v Berlinu je imel v svojem vrtu dva čebelnjaka, in v vsakem čebelnjaku so bili štirje panji čebel. Že lansko leto je gospodar zapazil, da se čebele iz enega čebelnjaka vedno koljejo s čebelami drugega čebelnjaka. Zato je moral zaporedoma en dan prvi in drugi dan drugi čebelnjak zamašiti. Ko se je letos pomladno vreme naredilo, mislil je gospodar, da so čebele na prejšno sovraštvo že pozabile čez zimo, in je vseh osem panjev naenkrat odmašil. Pa komaj so čebele ven prilezle, so se že začele zbirati iz vsega čebelnjaka v eno armado. Kmalo potem sta obe armadi vkup tresčili in se začeli klati, da je bilo po tleh vse polno mrtvih in ranjenih čebel. Ko je vrtnar prišel, da bi boj ustavil, so ga čebele tako opikale, da je bil vesel, da jim je še živ odšel.

— Slabotni ljudje morajo biti v okraji rajhenberškem, ker je bilo uni letos pri vojačenju prvi dan izmed 230 rekrutov samo 9 mladenčev, in drugi dan pa izmed 235 samo 12 fantov k vojašini potrjenih. — Se vé, da več ali manj potrjenih fantov ni vselej odvisno od telesne slabotnosti.

— Po izkazu „Edinosti“ je v Istri in na Primorskem 2239 učencev v srednjih šolah, in sicer na državni gimnaziji v Trstu 326, na mestni laški pa 374. V Gorici jih je 362, v Kopru 170, v Pazinu 120, tedaj vkup 1352 gimnazijalcev. V državni realki v Trstu je 234, v mestni pa 355 učencev. V Gorici 158, v Piranski 75 in Puljski 75 obiskovalcev, tedaj vseh vkup 837 učencev.

— Visoka starost. V Dubrovniku je bil 5. t. m. pokopan vpokojeni stotnik pešcev, Jakob Zanardi, ki je dosegel visoko starost

104 let; ranjki se je vdeležil vojske zoper Napoleona I. l. 1806. Vojskovodja Jovanovič in vsi njegovi častniki so mu skazali zadnjo čast pri pogrebu.

— Stan setve na Ogerskem je boljši, kakor ga je bilo po tako izvanredni zimi pričakovati. Setve so zavolj pomanjkanja snega manj trpele, kakor se je sploh balo. Le v nekaterih severnih komitatih so poljske miši, slana in viharji veliko škodo učinili. Tudi v Sedmograškem delu dežele se znajdejo ozimne v dobrem stanu, ktere so le semtertje več škodo trpele. Tedaj so letos vsi vremenski preroki, ki so nam v jeseni prerokovali hudo zimo, postali krivi preroki, in poljedelci, ki so se bali za svoje ozimne, so imeli le prazen strah.

— Še nekaj o požaru „ringteatra.“ Neka bogata rodovina v Frankenbergu na Nemškem je hotla brezplačno siroto sprejeti, ki je tisti grozoviti večer svoje stariše zgubila. Z Dunaja so ji pa naznanili, da tega ni treba, ker darovi so bili tako obilni, da vsak 48 osirotelih otrok dobi deset tisoč gold. — Res lepa in hvalevredna radodarnost! Naj bi se tudi v drugih potrebah, ki dostikrat niso nič manjše, tako lepo razodevala!

— Kje je olika? Ne davno, kar je nekdo iz Turčije pisal, ter povdarjal, „da se o turškem postu lahko zapazi neka posebna resnoba na turčinah. Da oni ne zamudijo svojih molitev, bodisi doma, bodisi na potovanji ali ptujem, je vsakem znano.“ Kako natančno in zvesto, skoraj bi rekli prenatanko in malenkostno, se postijo ruski ortodoksi, razkolniki sploh, je enako vsem znano. Naj še dostavimo, da nedavno smo čitali v nekem časniku, kako v Sudanu, Hartumu itd. celó divjski katoličane in njih sv. obrede spoštujejo. O zasmehu in zaničevanju noben nič ne vé.

Kako pa pri nas? Tako, da res sramotno imenitnost se stavi v to, kdo bolj zrá sv. obrede katol. Cerkve in zveste katoličane zasramovati. Kako nesramno se vdeluje po kazališčih! Zasramovanje sv. običajev, duhovščine in detnosti je na dnevnem redu. Kdo to plačuje, kdo takim besnim igralcem ploska in pritrduje? Naj iskrenejše katoliško kršeni — brezverci.

O začetku posta morajo katoličani (!) imeti svoj „Häringsechmaus“, o katerem se miza šibi zaradi izbranih pečenk in drugih mesnih jedil;

slanikov in rib je le toliko vmes, da se sv. post in cerkvena zapoved nesramniše zaničuje. V teku postnega časa mora mojster-satan vendar tudi nekaj dobiti; tedaj se napravi sem ter tje kak „bal“, tombola s plesom,“ itd. *) Še celo Veliki teden se mora kaj napraviti, kar si že bodi, da bi Kristus preveč češenja ne dobil in antekrist znabiti nič.

Ne bomo dalje, če ne bi mogli še marsiktero bodečo povedati, prašamo le: Primerjaj zadržanje kršenih in nekršenih brezvercev; javno obnašanje v katoliških in nekatoliških deželah, kje je prava olika?

— Iz Petrograda se naznanja, da je v tamošnjem Livadia-teatru za zimo v soboto požar nastal ter ga v malo urah popolno vpehnil. Ker je imel mnogo vrat, ni nikdo zgorel, ampak so se zamogli vsi rešiti. Pogorel je 17. t. m. tater v Marzelju in 20. marca v Algieru. So tako pogostni požari teatrov zadnje leto goli primerljivi!

— Ogenjbljuvajoči Etna meče že več dni dim in pepel iz sebe; grozoviti strah vlada med ondrotnimi prebivalci. Dozdaj se še ni čutil noben potres, pa vsa znamenja kažejo, da bodo kmalo nastopili potresi, vré v osrčji zemlje in da bode nastopil kak novi krater, morda v takih krajih, kjer se ga nar mauj pričakuje.

— Tatova diamantov. V Bruselji obravnavajo pravdo zoper dva znamenita tatova, ktera sta bila v Parizu za 4 milijone frankov vrednosti biserov vkradla.

*) Tudi naši kazinarji ne morejo brez kake male zabave biti. Preteklo nedeljo ob 4 zjutraj, ko so šli pošteni kristjani k službi božji, se je tam razlegala godba in ples. Prav spodbudljivo za belo Ljubljano! Menda k večji časti deželnega in cerkvenega zavetnika, sv. Jožefa!

Več železnih ognjišč (šparherdov)

že izgotovljenih, nar boljši kup, na izbiranje imam na prodaj. Tudi preskrbim zidarsko delo pri ognjiščih, ako treba.

Nadalje prodaja (1)

pohištvo

v Višnjigori, posebno pripravno za krčmo ali pa za štacuno, prav tik ceste. Več povem ustmeno.

Janez Dolhar

v Ljubljani, Hrenove ulice
št. 4.

Važno za vsako hišo!

Cela mizna oprava iz britanskega srebra za le 8 gl.

Elegantno delo, ne zaruja, in se vedno tako ohrani, v podobi in barvi pravega srebra, in je najboljše stvarina za mizno opravo, razun srebra. Za 8 gl. se dobi cela mizna oprava iz najboljšega britanskega srebra. Dobri stojimo, da ostane oprava vedno bela.

- 6 nožev iz britanskega srebra z angleško jekleno ostrino,
- 6 vilic iz britanskega srebra, fina in težka roba,
- 6 žlic iz britanskega srebra,
- 12 žličic za kavo, iz britanskega srebra,
- 1 mlečni zajemnik iz britanskega srebra,
- 1 zajemalnik za juho iz britanskega srebra, težko, dobro blago,
- 2 lepa svečnika,
- 6 jajčnih posodicic,
- 6 tac, lepo izdelane,
- 1 posoda za poper ali sladkor,
- 1 presejalnik za čaj,
- 6 tačic za nože in vilice

54 kosov.

Naroči se proti poštnemu povzetju, ali pa da se denar naprej pošlje.

Zaloga britanskega srebra

C. Langer,

Wien, II. grosse Schiffgasse 28.

Opomba. Komur bi oprava ne ugajala, pošlje naj jo v 10 dneh nazaj in bo dobil svoj denar nazaj razun poštnih stroškov.

Važno za vsako hišo!

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.